

ker. Dermed har det en miljøkonsekvens, for der er bedre dyrevelfærd osv.

Moderne forbrugere har faktisk en tendens til at lægge vægt på hele produktionsprocessen, på miljøaspektet, på dyrevelfærden osv., og nøjagtig det samme gør sig gældende på gensplejningsområdet. Der er også miljøkonsekvenser af at bruge gensplejsede produkter, og derfor vil moderne forbrugere gerne vide: Har der været brugt gensplejsningsteknologi i den bagvedliggende produktionsproces? Og hvis det er tilfældet, er der mange, der gerne vil have mulighed for at fravælge varen. Hvorfor vil CD ikke være med til at give forbrugerne den valgmulighed?

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg vil gerne sige til hr. Jørn Jespersen, at det vil vi også gerne. Det er et klart og tydeligt svar.

Så vil jeg også godt lige have lov at sige, at når vi taler om miljøforanstaltninger, er det jo meget sjovt, at Fødevarerudvalget lige har været i USA og bl.a. har set hormonkød og hørt meget om det. Når man giver dyrene hormoner, spiser de mindre, og hvad vil det ikke medføre af miljøkonsekvenser? Når køerne spiser mindre, kommer der også mindre ud af den anden ende.

Vi kan blive ved med at diskutere det, men jeg synes, vi skal sætte os ned, få en debat, se ud i fremtiden og tage imod noget af det nye. Og de, der ikke vil det, jamen de vælger det fra.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Nu tror jeg altså, vi skal holde os til én ting ad gangen, for i forvejen er det vanskeligt nok at finde ud af, hvad CD mener. Skal vi ikke holde os til gensplejningsproblematikken?

Nu svarer fru Annie Lunde Hansen, at CD vil også gerne give moderne forbrugere valgmuligheder, også med hensyn til den bagvedliggende produktionsproces: Er der brugt gensplejset foder til dyrene, som leverer de produkter, vi bagefter køber i butikkerne? Men det er præcis det modsatte af, hvad der er blevet sagt fra CD's side hidtil, så nu har vi altså to fuldstændig modsattede, uforenelige synspunkter fra CD: på den ene side der skal kun mærkes, hvis man kan spore det i varen, men på den anden side er der kommet et nyt synspunkt, der hedder, man vil gerne fortælle om den bagvedliggende produktionsproces.

Hvis vi nu lover ikke at spørge mere, kunne vi så ikke bare få et sidste svar på, hvilken af de to

holdninger der er CD's, når det kommer til stykket?

Anden næstformand (Henning Grove):

Så går vi videre i ordførerrækken.

Vibeke Peschardt (RV):

Jeg synes, det er forståeligt, at en redegørelse af den kvalitet, som jeg synes vi ser her, påkalder sig så stor interesse, at vi her over frokost på en torsdag faktisk ikke engang er færdige med debatten.

Vi synes i Det Radikale Venstre, og specielt synes jeg, at redegørelsen er et meget spændende dokument, der kort og præcist beskriver den samfundsudvikling, der har ført til, at vi i dag står med et næsten totalt industrialiseret og specialiseret landbrug, som er et erhverv med ganske store problemer, især i primærsektoren. Primærsektoren er første led i kæden fra jord til bord, det er her, råvarerne til industrien bliver til, og det er især i dette led ude hos landmændene, at der i hvert fald for tiden er stor offentlig fokus på produktionen.

Den udvikling i sektoren, der beskrives så glimrende i redegørelsen, afdækker på sin vis også primærsektorens store problemer. Krav om større produktivitet, helt relevante krav til miljø – der efter min mening godt kan skærpes – krav om dyrevelfærd, store priser på gyllejorden og frem for alt primærsektorens store gæld, der udhuler indtjeningen for de 55.000 landmænd, der er tilbage i sektoren. Hertil kommer, at hjemmemarkedet gennem de sidste 50 år har betalt stadig mindre for de fødevarer, der spises. I dag viser husholdningernes budget, at 10 pct. af husstandsindkomsten går til mad, men dengang var det næsten 40 pct. Det er nogle af de meget spændende oplysninger, der står i redegørelsen.

Jeg plejer at sige, når jeg indimellem diskuterer disse ting i landbrugskredse, at primærsektoren i landbruget er inde i det, der hedder landbrugets trædemølle. Uanset hvor meget primærlandbruget over årene har arbejdet og købt nye maskiner og ny jord og sprøjtet og mekaniseret og strukturdavviklet, lige lidt har det hjulpet på den samlede indtjening.

Hvis man tager landbrugets egne tal, som vi får hvert eneste år i en lille bog fra Landbrugsraadet, og ser på den samlede indtjening og gæld hos primærproducenterne, er den samlede gældsbyrde i erhvervet for øjeblikket 156 mia. kr., fordelt på 55.000 landmænd, og gennemsnitsindkomsten for en landmandsfamilie var i